

ACADEMIA JUNIOR / BIBLIOTECA PROFESORILOR

ISSN 2784-1952 • ISSN-L 2784-1952

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE

Articole, resurse, materiale online

15

NUMĂRUL 15

MAI 2026

14 lucrări ale cadrelor didactice

BUCUREȘTI • 2026

academiajunior.eu/materiale-issn

Cuprins

Numărul 15 · Mai 2026

TEST DE EVALUARE CLASA A IV-A

Barbu Adriana 3

COLEGUL MEU, MENTORUL MEU

Beschiu Gabriela 5

ROLUL ACTIVITĂȚILOR OUTDOOR ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV

Bulgaru Viorica 7

REALIZAREA COMPUNERILOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Ciuculin Ioana-Cristina 9

Jocuri- clasa pregătitoare

Dudaș Gabriela 13

Învățarea prin joc în învățământul primar: exemple de activități ludice pentru dezvoltarea competențelor școlare

FIRĂȚOIU ALINA-DAIANA 15

„Azi dormim la grădiniță!” - O experiență memorabilă în cadrul activităților extracurriculare

German Norana-Monica 21

Mă gândesc la un număr.....

JORZA IOANA-RAMONA 23

Proiect extrașcolar”Ziua Apei”

Maniu Valeria Angela 24

Mașina de spălat

Moldovan Ionela 26

Exemple de activități didactice și studii de bună practică pentru dezvoltarea literației în învățământul primar

Negrilă Adriana Elena 27

„PRIETENA NOASTRĂ, NATURA”

Szabó Enilkő 31

Picnic literar

Valentina-Irina Covercă 34

Nicolae Milescu Spătaru, personalitate culturală marcantă a Vasluiului

Verman Cristina 37

TEST DE EVALUARE CLASA A IV-A

Barbu Adriana

Citește cu atenție textul:

Într-un măreț palat, la malul mării, trăia odată un lord bătrân și foarte bogat, care nu avea nici soție nici copii în viață, avea doar o nepoțică al cărei chip nu-l văzuse niciodată. Bătrânul își ura nepoțica căci la nașterea ei îi murise cea mai dragă dintre fiice. Când bătrâna doică îi adusesse copila, el se jură că, atât cât va trăi, nu se va uita la ea, nu avea decât să trăiască sau să moară, lui nu-i păsa.

Așa că-i întoarse spatele, se așeză la fereastră și privi peste întinderea nesfârșită a mării, vărsând lacrimi amare după fiica lui care se prăpădise, până când părul său coliliu și barba căruntă îi creșcură mult peste umeri, se încolăciră peste speteaza scaunului său și pătrunseră prin crăpăturile din dușumea. Lacrimile sale, care picurau pe pervazul geamului, săpaseră un șanț în piatră și curgeau ca un râuleț în mare.

(*Zdrențuita*, basm englez)

I1. Răspunde oral la întrebările de mai jos:

1. Unde trăia bătrânul lord?
2. Ce rudă mai avea în viață?
3. De ce o ura pe nepoțica lui?
5. Unde au pătruns părul său coliliu și barba sa căruntă?
6. Cum curgeau lacrimile sale amare?

Răspunsuri:

1. La malul mării, într-un palat măreț.
2. O nepoțică.
3. La nașterea ei, îi murise cea mai dragă dintre fiice.
4. Prin crăpăturile din dușumea.
5. Ca un râuleț în mare.

Competența generală: 2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

Competența specifică: 2.1 Descrierea unui personaj dintr-o carte/ dintr-un film/ a unui personaj imaginar urmărind un set de repere

Tipul itemului: cu răspuns scurt (semiobiectiv)

Alegerea itemului cu răspuns scurt contribuie la dezvoltarea capacității de exprimare orală coerentă, încheată, logică, prin discutarea aspectelor relevante descoperite în text, formularea unor răspunsuri concise, limitate, ca formă și conținut, de structura întrebărilor.

I2. Încercuiește forma corectă:

1. Bunica va/v-a povestit un basm englez.
2. Atât cât va/v-a trăi, lordul nu se va/v-a uita la nepoțica lui.

3. De copilă va/v-a avea grijă o bătrână doică.
4. Va/v-a deranjat atitudinea greșită a lordului față de nepoata lui?
5. Va/v-a impresionat suferința lordului pentru pierderea fiicei?

Răspunsuri corecte:

1. v-a (povestit)
2. va (trăi), (nu se) va (uita)
3. va (avea grijă)
4. v-a (deranjat)
5. V-a (impresionat)

Competența generală: 4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

Competența specifică: 4.1 Recunoașterea și remedierea greșelilor de ortografie și de punctuație în redactarea unui text

Tipul itemului: cu alegere duală (obiectiv)

Alegerea itemului urmărește ca elevii să aplice în mod conștient regulile de ortografie și de punctuație însușite, privind utilizarea corectă a cuvintelor va/v-a, contribuind la dezvoltarea capacității de exprimare scrisă.

I3. Alege ordinea firească a ideilor principale:

1. Barba până-n dușumea și lacrimi cât un râuleț.
2. Bătrânul lord bogat, fără soție și copii.
3. Ura și nepăsarea față de nepoată.
4. Privind marea, cu gândul la fiica iubită.

a. 4,1,3,2; b. 2,4,3,1; c. 1,2,3,4; d. 2,3,4,1

Răspuns corect: d. 2,3,4,1

Competența generală: 3. Receptarea de mesaje scrise în diferite contexte de comunicare

Competența specifică: 3.1 Formularea de concluzii simple pe baza lecturii textelor informative sau literare

Tipul itemului: cu alegere multiplă (obiectiv)

Itemul cu alegere multiplă constă în rezolvarea sarcinii de lucru prin identificarea răspunsului corect dintr-o listă de răspunsuri alternative. Alegerea itemului contribuie la formarea deprinderii de a desprinde ideile principale dintr-un text narativ citit (literar sau nonliterar), la dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris (citirea/lectura).

COLEGUL MEU, MENTORUL MEU

Beschiu Gabriela

BESCHIU GABRIELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ GÂRBOVA

În activitatea didactică din învățământul primar, rolul profesorului nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci se extinde către formarea de competențe, atitudini și valori. În acest context, relația dintre colegi devine esențială, fiecare profesor putând fi, la rândul său, atât mentor, cât și învățăcel. Titlul „Colegul meu, mentorul meu” reflectă această realitate a mediului educațional, în care schimbul de experiență și colaborarea profesională contribuie semnificativ la dezvoltarea personală și profesională.

De-a lungul activității mele ca profesor pentru învățământul primar, am înțeles că nu există rețete universale pentru succesul la clasă. Fiecare generație de elevi este diferită, iar provocările educaționale necesită adaptare continuă. În acest proces, colegii mei au reprezentat o sursă constantă de inspirație. De la ei am preluat idei de activități, strategii didactice, modalități de gestionare a clasei și, mai ales, am învățat că reflecția asupra propriei practici este cheia evoluției profesionale.

La rândul meu, am încercat să împărtășesc experiențele dobândite, transformându-mă adesea într-un mentor pentru colegii mai tineri sau pentru cei care își doreau să exploreze metode noi de predare. Schimbul de idei, observarea lecțiilor și discuțiile metodice au contribuit la crearea unui mediu profesional colaborativ, în care accentul cade pe progresul elevilor.

Un aspect esențial al activității mele didactice îl reprezintă îmbinarea metodelor tradiționale cu cele moderne de predare. Consider că niciuna dintre aceste abordări nu trebuie exclusă, ci integrate armonios în funcție de obiectivele lecției și particularitățile colectivului de elevi.

Un exemplu relevant este o lecție de limba română desfășurată la clasa a III-a, având ca temă „Textul narativ - identificarea personajelor și a acțiunilor”. Pentru această lecție am îmbinat metoda clasică a conversației și a explicației cu metode interactive precum învățarea prin descoperire, lucrul pe grupe și utilizarea mijloacelor digitale.

În debutul lecției, am utilizat metoda tradițională a conversației frontale pentru activarea cunoștințelor anterioare. Elevii au fost întrebați ce este un text narativ și ce tipuri de texte cunosc. Această etapă a avut rolul de a crea o legătură între cunoștințele deja dobândite și noile conținuturi.

În continuare, am prezentat un scurt text narativ proiectat pe tablă, utilizând un suport digital. Această etapă a reprezentat elementul modern al lecției, captând atenția elevilor prin imagine și text simultan. Elevii au fost invitați să citească expresiv textul, ceea ce a contribuit la dezvoltarea competențelor de lectură.

Pentru înțelegerea conținutului, am organizat clasa în trei grupe, fiecare având o sarcină distinctă: identificarea personajelor, a acțiunii principale și a momentelor importante ale textului. Această metodă a lucrului pe grupe a încurajat colaborarea, comunicarea și implicarea activă a tuturor elevilor. Fiecare grup a prezentat apoi concluziile, iar discuțiile au fost moderate astfel încât să se ajungă la o înțelegere comună.

Un element de noutate l-a constituit utilizarea unui instrument digital interactiv (un chestionar simplu pe tabletă/telefon sau pe tablă interactivă), prin care elevii au răspuns la întrebări de tip

alegere multiplă referitoare la text. Această activitate a fost primită cu entuziasm, elevii fiind mult mai motivați și atenți.

În etapa finală a lecției, am revenit la metoda tradițională a explicației și a conversației de sinteză, consolidând cunoștințele dobândite. Elevii au fost încurajați să formuleze enunțuri proprii despre personajul preferat din text, dezvoltând astfel exprimarea orală.

Rezultatele acestei îmbinări metodologice au fost vizibile imediat. Elevii au participat activ pe tot parcursul lecției, au manifestat interes crescut și au colaborat eficient în cadrul grupurilor. De asemenea, s-a observat o mai bună înțelegere a textului și o capacitate crescută de exprimare a ideilor.

Această experiență a confirmat încă o dată faptul că rolul profesorului este acela de a fi un facilitator al învățării, nu doar un transmitător de informații. Prin combinarea metodelor tradiționale cu cele moderne, actul didactic devine mai atractiv, mai eficient și mai centrat pe elev.

În concluzie, referindu-mă la titlul „Colegul meu, mentorul meu”, pot afirma că fiecare coleg profesor contribuie la propria mea formare profesională, iar fiecare experiență la clasă devine o oportunitate de învățare reciprocă. Educația modernă se construiește prin colaborare, deschidere și dorința permanentă de perfecționare, iar profesorul de astăzi este, în egală măsură, un învățăcel și un formator.

Bibliografie

- Cerghit, Ioan (2006), Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași.
- Cristea, Sorin (2010), Pedagogie generală. Managementul procesului de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Ionescu, Miron, Radu, Ioan (2001), Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
- Joița, Elena (2003), Educația cognitivă. Fundamente. Metodologie, Editura Polirom, Iași.
- Păun, Emil (2002), Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică, Editura Polirom, Iași.
- Vlăsceanu, Lazăr (2008), Școala la răscruce, Editura Polirom, Iași.
- Curriculum Național pentru învățământul primar (2013), Ministerul Educației Naționale, București.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR OUTDOOR ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV

P.Î.P. Bulgaru Viorica **ȘCOALA GIMNAZIALĂ, ALEXANDRU CIUCURENCU" TULCEA**

Se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă", dacă se folosesc metode și procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă ușurință și mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoștințelor". Activitățile outdoor sunt benefice mai ales pentru nevoia de socializare a elevilor, intrând în contact cu persoane noi, părinți, colegi mai mari, muzeografi, actori etc. Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului.

Pentru a-l face pe copil să depășească în școală „greutățile greu de învins", important este să nu uităm că una din nevoile principale ale copilului este dorința de a desfășura cu semenii activități înafara spațiului clasei. Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv - educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite.

Pedagogul american Bruner (1970) consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă", dacă se folosesc metode și procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă ușurință și mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoștințelor".

În cadrul activităților outdoor, elevii se deprind să îmbine însușirea noțiunilor teoretice în afara spațiului școlar, prin descoperirea directă a resursele de informare, învață să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, *învață să învețe* într-un cadru mult mai plăcut. În asemenea activități, elevii se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copii se autodisciplinează. Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și descopere elevii altfel, să-i dirijeze să învețe prin descoperire, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viață.

Activitățile în afara școlii contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor școlarilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului școlar sau a celui liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități.

Potențialul larg al activităților outdoor este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Vizitele la muzee, expoziții tematice pe gardul școlii, lectura în parc, dansul în pădure sau pictura pe piatră - organizate selectiv - sunt câteva exemple de activități ce constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile

dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Spectacolele în foisorul școlii constituie o altă formă de activitate outdoor, prin care copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Deși această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum și în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului sau nu, asupra dezvoltării elevilor.

Astfel de activități sunt de o reală importanță într-o lume dominată de mass media și ne referim la televizor, calculator și internet, care nu fac altceva decât să contribuie la transformarea copiilor noștri în niște persoane incapabile de a se controla uneori comportamental, emoțional și mai presus de toate slabi dezvoltați intelectual. Activitățile de acest gen au o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice: plimbări, excursii, tabere. În cadrul activităților organizate în mijlocul naturii, al vieții sociale, copiii se confruntă cu realitatea și percep activ, prin acțiuni directe obiectele, fenomenele, anumite locuri istorice.

Fiind axate în principal pe viața în aer liber, în cadrul acțiunilor turistice, școlarii își pot forma sentimentul de respect și dragoste față de natură, față de om și realizările sale. În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de desen și modelaj, iar materialele pe care le culeg sunt folosite în activitățile practice, în diferite jocuri de creație. Nu în ultimul rând, activitățile outdoor au un aport deosebit asupra sudării echipei, elevii învață să-și respecte coechipierii, să le recunoască meritele, să se autoevalueze obiectiv.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ionesc, M., Chiș, V., *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
2. Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, *Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact*, Editura Polirom, 2002;
3. Cernea, Maria, *Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ*, în "Învățământul primar" nr. 1 / 2000, Ed. Discipol, București;

REALIZAREA COMPUNERILOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

(SCRIEREA IMAGINATIVĂ-TEXTUL CREATIV - clasa a II-a)

(REALIZAREA COMPUNERILOR - clasa a III-a și a IV-a)

Ciuculin Ioana-Cristina

De-a lungul timpului, specialiști și practicieni din domeniul educației, au explicat tehnica de realizare a compunerilor. Această temă este vastă, de aceea voi încerca să surprind câteva elemente importante referitoare la realizarea compunerilor în învățământul primar.

Așa cum precizează și Casangiu (2013), există multe moduri de realizare a compunerilor:

- după modul de expunere predominant (**narative, descriptive**);
- după tehnica folosită de învățător:
 - cu început dat;
 - cu sfârșit dat;
 - cu termeni de sprijin;
 - cu propoziții de sprijin.

Cu toate acestea, în învățământul primar, compunerile se clasifică în:

1. **compuneri realizate pe baza mijloacelor de învățământ/materialelor suport:** fotografii, benzi desenate, peisaje, tablouri, filme, planșe, ilustrații etc.
2. **compuneri libere:** prin care elevul povestește întâmplări reale (trăite, auzite, văzute) sau închipuite.
3. **Compuneri în care se regăsesc textele funcționale:** biletul, invitația, scrisoarea, reportajul (stilul publicistic).

Ileana Casangiu (2013) susține că elevii de clasa a III-a realizează o compunere individuală care presupune redactarea lucrării, în mod independent, dar după un plan alcătuit în colectiv împreună cu ceilalți elevi, iar elevii de clasa a IV-a pot realiza compuneri individuale, redactându-și lucrările în mod independent, după un plan individual.

Realizarea compunerilor

În clasa a III-a În clasa a IV-a

Redactarea lucrării se face: independent independent

Planul compunerii În colectiv cu ceilalți elevi individual

I.COMPUNERILE NARATIVE

Compunerile narrative sunt compunerile prin care elevul povestește fapte, întâmplări săvârșite de personaje. De cele mai multe ori apare dialogul și descrierea. În aceste compoziții sunt precizate timpul, locul și personajele; evenimentele se petrec într-o succesiune de momente, iar personajele sunt bine definite prin înfățișarea fizică sau sufletească, prin comportamente, gânduri, fapte etc.

Pentru a deprinde tehnica de elaborare a unei compuneri, elevul trebuie să știe mai întâi, să analizeze și să prelucreze textele literare.

Elevul va învăța, mai întâi de toate, să:

- delimiteze textul în fragmente și să extragă ideile principale.

În momentul acesta, cadrul didactic face următoarele precizări (pe înțelesul copiilor): *Un fragment este o bucățică dintr-un text mai mare. Acesta cuprinde propoziții grupate în jurul unei idei. Un text poate avea mai multe fragmente. Ca să ne dăm seama și ca să delimităm corect un fragment trebuie să stabilim începutul și finalul acestuia.* Mai precizez că, în fiecare fragment se povestește despre câte o întâmplare nouă sau se prezintă alte fapte, evenimente, idei etc. noi și foarte important, un fragment poate conține mai multe alineate.

Elevii extrag ideea principală pentru fiecare fragment în parte, alcătuind astfel **planul simplu de idei** care cuprinde totalitatea ideilor principale ale unui text.

Și de aici, ei înțeleg că, ideea principală cuprinde informații importante dintr-un fragment.

- Conștientizarea momentelor acțiunii.

Și de data aceasta, învățătorul va preciza, tot pe înțelesul copiilor, **momentele textului narativ:**

1. Introducerea - partea intructivă/situația de început în care autorul prezintă: locul, timpul și unele personaje;

2. Cauza - momentul care determină întreaga desfășurare a acțiunii;

3. Desfășurarea acțiunii: partea cea mai întinsă, care cuprinde faptele, iar întâmplările sunt determinate de cauză;

4. Momentul cel mai intens: partea care cuprinde momentul de maximă încordare, de intensitate în desfășurarea acțiunii, momentul care te ține cu sufletul la gură;

5. Încheierea: ultima parte, care cuprinde sfârșitul acțiunii, al evenimentelor, iar acesta poate fi vesel sau trist.

II. COMPUNERILE DESCRIPTIVE

Descrierea este o modalitate de comunicare scrisă sau orală prin care se prezintă detalii despre obiecte, persoane, situații, fenomene sau se exprimă idei, fapte și aspecte despre diverse teme. Scopul descrierii este de a prezenta o imagine clară și detaliată în mintea cititorului sau ascultătorului despre un peisaj din natură, despre o persoană care este descrisă atât fizic cât și cu trăsături de caracter, despre fenomene naturale, obiecte, viețuitoare etc.

Dezvoltând capacitatea de a descrie a elevilor se va stimula gândirea creativă și mai ales se dezvoltă capacitatea de a comunica observațiile personale, păreri, impresii personale.

Pentru a realiza corect o compunere trebuie să respectăm următorii pași:

a) să știm foarte bine **părțile unei compuneri:**

INTRODUCEREA

-este partea de început a compunerii;

-în introducere se prezintă locul, timpul și unele personaje.

CUPRINSUL

- este partea cea mai întinsă și cea mai importantă a compunerii;
- întâmplările sunt prezentate logic și gradual astfel încât să capteze atenția cititorului;
- apar/dispar personaje;
- se detaliază în mod semnificativ întâmplările.

ÎNCHEIEREA

- este partea finală a textului;
- este de obicei scurtă, poate fi finalizată chiar și print-o propoziție care arată sfârșitul acțiunii sau învățătura desprinsă, o concluzie;
- finalul poate să fie vesel sau trist.

b) *să cunoaștem* **tehnicele de redactarea compunerilor**. Acestea presupunând următoarele acțiuni:

- Realizarea planului compunerii.
- Planul compunerii se realizează diferit, în funcție de **tipul de compunere** sau **după tehnica folosită de învățător**, dar el își păstrează oarecum structura.

v Exemplu de plan colectiv/propriu pentru realizarea textului creativ:

- alegerea temei/subiectului
- distribuirea ideilor în: introducere, cuprins și încheiere, astfel:
 - în introducere: locul, timpul, unele personaje și cine povestește; personajele pot fi animale, plante, obiecte ...
 - cuprinsul: se scriu ideile principale în ordinea desfășurării acestora;
 - finalul (vesel sau trist).
 - stabilirea titlului, care se poate face fie la final, fie după stabilirea subiectului
- Realizarea compunerii pe baza planului, dezvoltând ideile principale.
- Respectarea regulilor de ortografie și punctuație.

c) *așezarea corectă a textului în pagina caietului*, astfel:

- se scrie data în partea dreaptă a caietului;
- se lasă două spații libere;
- se scrie titlul compunerii pe următorul rând, la mijlocul rândului;
- se lasă un rând/două libere;
- fiecare parte a compunerii (introducere, cuprins, încheiere) se scrie cu alineat;
- se mai scrie cu alineat fiecare idee nouă;
- textul să fie lizibil și caligrafic.

Observație!

- **personajele pot fi prezentate direct sau printr-o descriere iar acestea pot să dispară pe parcursul acțiunii și să apară altele noi;**
- **spațiul și timpul se pot schimba de-a lungul desfășurării acțiunii;**
- **timpul poate face referire la momentul zilei, al săptămânii, al lunii; la perioade îndepărtate de timp (odată, cândva, demult); la anotimpuri etc.**

Realizarea compunerilor este o temă foarte importantă de abordat în învățământul primar. Învățarea acestei tehnici de realizare a compunerilor nu se realizează într-o singură lecție sau printr-o activitate. Necesită mult timp până când copiii înțeleg acest tip de compoziție. Elevilor trebuie să li se prezinte multe exemple de compuneri până să înceapă ei să realizeze acest tip de creație.

Jocuri- clasa pregătitoare

Dudaș Gabriela

Jocuri- clasa pregătitoare

1. Fabrica de povești din plastilină (CLR + AVAP)

- Ce fac copiii: Fiecare elev primește o planșetă și plastilină. Învățătorul spune începutul unei povești improvizate (ex: „*Un pui de dragon s-a rătăcit într-o pădure de bomboane...*”).
- Sarcina: Copiii nu scriu, ci „modelează” continuarea poveștii așa cum și-o imaginează ei (un copac din acadele, un prieten pentru dragon). La final, fiecare își prezintă modelajul în 2-3 propoziții.
- Beneficiu: Dezvoltă motricitatea fină, imaginația și exprimarea orală.

2. Inspectorii de umbre și forme (MEM)

- Ce fac copiii: Învățătorul folosește lanterna telefonului (sau lumina soarelui pe perete) și așază în fața ei diferite corpuri geometrice sau obiecte din clasă (cub, pahar, foarfecă).
- Sarcina: Copiii privesc umbra de pe perete, o desenează rapid pe o foaie (conturul) și ghicesc corpul geometric ascuns. Apoi caută în clasă un alt obiect care are aceeași formă.
- Beneficiu: Stimulează orientarea în spațiu, atenția vizuală și recunoașterea formelor geometrice.

3. Covorul cu litere buclucașe (CLR + Mișcare)

- Ce fac copiii: Pe jos sunt lipite cu bandă adezivă de hârtie (sau scrise pe coli mari) câteva litere mari de tipar învățate.
- Sarcina: Învățătorul dă sarcini amuzante: „*Mersul berzei până la litera A!*”, „*Săritura broscuței pe litera M!*” sau „*Mergeți pe vârfuli de-a lungul liniilor care formează litera V!*”.
- Beneficiu: Învățare kinestezică (prin mișcare) a formei literelor și descărcarea energiei.

4. Rețeta magică a monstrulețului (MEM + DP)

- Ce fac copiii: Primesc o foaie pe care este desenat doar conturul unui cap gol de monstruleț și un zar.
- Sarcina: Copiii dau pe rând cu zarul pentru diferite părți ale corpului. De exemplu: dai 4 $\rightarrow$ desenezi 4 ochi; dai 2 $\rightarrow$ desenezi 2 guri; dai 6 $\rightarrow$ desenezi 6 urechi.
- Beneficiu: Exersarea numărului și a corelării cantității cu numărul, într-un mod extrem de distractiv.

5. Orchestra naturii și a sunetelor (Muzică și mișcare + Explorarea mediului)

- Ce fac copiii: Adună în avans elemente din natură (frunze uscate, pietricele, crenguțe) sau folosesc obiecte din ghiozdan (rigle de plastic, penare).
- Sarcina: Învățătorul devine dirijor. Când ridică mâna sus, „grupa pietricelelor” le lovește ușor (sunetul tunetului). Când lasă mâna jos, „grupa frunzelor” le freacă între palme (sunetul vântului). Se creează o poveste sonoră a unei furtuni.
- Beneficiu: Dezvoltă auzul muzical, atenția la semnale și lucrul în echipă.

6. Detectivul de sunete și pași (CLR + MEM)

- Cum se joacă: Învățătorul rostește un cuvânt clar (de exemplu, „M-A-ȘI-NĂ”).
- Regulă: Copiii trebuie să identifice sunetul inițial („M”).
- Mișcare: Dacă sunetul este o consoană, copiii fac un pas mare înainte. Dacă este o vocală, fac un pas în lateral.
- Scop: Dezvoltă auzul fonematic și orientarea spațială.

7. Constructorii de numere (MEM)

- Cum se joacă: Copiii sunt împărțiți în echipe mici de câte 3-4 elevi. Învățătorul strigă un număr de la 1 la 5.
- Regulă: Copiii trebuie să folosească propriile corpuri pentru a desena acel număr pe covor (întinși, așezați sau ținându-se de mâini).
- Scop: Fixează imaginea grafică a numerelor și stimulează lucrul în echipă.

8. Trenul cuvintelor alintate (CLR)

- Cum se joacă: Învățătorul este „locomotiva” și pornește prin clasă spunând un cuvânt (de exemplu, „casă”).
- Regulă: Atinge pe umăr un copil, iar acesta trebuie să spună varianta micșorată/alintată („căsuță”) pentru a deveni următorul vagon.
- Scop: Îmbogățirea vocabularului și atenția distributivă.

9. Animalele și codul secret (Explorarea Mediului)

- Cum se joacă: Se stabilesc 3 coduri: „Aer” (bătăi din palme), „Pământ” (bătăi din picioare) și „Apă” (liniște totală și mișcări de înot).
- Regulă: Învățătorul arată o imagine sau spune numele unui animal (vultur, urs, delfin). Copiii trebuie să execute rapid codul corect în funcție de mediul de viață.
- Scop: Clasificarea elementelor din natură și dezvoltarea timpului de reacție.

10. Statuile muzicale cu silabe (CLR + AVAP)

- Cum se joacă: Copiii dansează liberi prin clasă pe muzică. Când muzica se oprește, învățătorul strigă un cuvânt scurt.
- Regulă: Copiii trebuie să „înghețe” ca niște statui, dar în timp ce mimează silabizarea cuvântului prin numărul de degete arătate la mână (de exemplu, pentru „cre-i-on”, rămân înghețați arătând 3 degete).
- Scop: Despărțirea cuvintelor în silabe și autocontrolul corporal.

Învățarea prin joc în învățământul primar: exemple de activități ludice pentru dezvoltarea competențelor școlare

FIRĂȚOIU ALINA-DAIANA

Jocul reprezintă una dintre cele mai eficiente modalități de învățare în perioada copilăriei, având un rol esențial în dezvoltarea cognitivă, socială și emoțională a elevilor din ciclul primar. Prin intermediul activităților ludice, conținuturile școlare devin mai accesibile, iar elevii participă activ la procesul educațional. Prezentul articol evidențiază importanța învățării prin joc și oferă exemple concrete de jocuri didactice pentru diferite discipline și niveluri de vârstă din învățământul primar.

Jocul este activitatea fundamentală a copilului și constituie o resursă pedagogică deosebit de valoroasă în procesul instructiv-educativ. Numeroase studii din domeniul psihologiei și pedagogiei demonstrează că elevii învață mai eficient atunci când sunt implicați activ în activități atractive și semnificative.

În învățământul primar, utilizarea jocurilor didactice contribuie la dezvoltarea atenției, memoriei, creativității și gândirii logice, facilitând totodată formarea competențelor prevăzute de curriculum. Jocul transformă elevul din simplu receptor de informații într-un participant activ la propria învățare.

1. Rolul jocului didactic în activitatea școlară

Jocul didactic îndeplinește multiple funcții:

Funcția instructivă

Permite însușirea și consolidarea cunoștințelor într-un mod atractiv.

Funcția formativă

Contribuie la dezvoltarea competențelor intelectuale și sociale.

Funcția motivațională

Stimulează interesul pentru activitățile școlare și reduce anxietatea față de evaluare.

Funcția socializatoare

Favorizează cooperarea, respectarea regulilor și spiritul de echipă.

Funcția creativă

Încurajează imaginația și exprimarea originală.

2. Jocuri didactice pentru clasa pregătitoare și clasa I

La această vârstă, jocurile trebuie să fie simple, dinamice și bazate pe elemente vizuale și motrice.

2.1. Limba și literatura română

„Vânătoarea de litere”

Obiectiv: recunoașterea literelor.

Desfășurare:

Profesorul ascunde cartonașe cu litere în clasă. Elevii caută litera solicitată și alcătuiesc cuvinte folosind literele găsite.

„Trenulețul silabelor”

Obiectiv: formarea cuvintelor.

Fiecare elev primește o silabă. Copiii trebuie să se așeze în ordine pentru a forma cuvântul corect.

2.2. Matematică

„Magazinul vesel”

Obiectiv: efectuarea calculelor simple.

Elevii primesc bani fictivi și cumpără produse. Ei trebuie să calculeze suma cheltuită și restul primit.

„Saltul numerelor”

Numerele sunt așezate pe podea. Profesorul solicită:

- „Sari pe numărul mai mare decât 7!”
- „Sari pe numărul rezultat din $5 + 3$!”

2.3. Dezvoltare personală

„Roata emoțiilor”

Elevii învârt o roată și identifică emoția indicată, povestind o situație în care au simțit-o.

3. Jocuri pentru clasele a II-a și a III-a

În această etapă se pot introduce jocuri care solicită gândirea logică și colaborarea.

3.1. Limba română

„Reporter pentru o zi”

Elevii formulează întrebări și realizează mini-interviuri pe baza textului studiat.

Competențe dezvoltate:

- exprimare orală;
- formularea întrebărilor;
- ascultare activă.

„Detectivii cuvintelor”

Profesorul oferă indicii pentru identificarea unui cuvânt:

- are două silabe;
- este substantiv;
- denumește un animal.

Elevii descoperă cuvântul și explică alegerea.

3.2. Matematică

„Ștafeta calculelor”

Clasa este împărțită în echipe.

Primul elev rezolvă un exercițiu și predă ștafeta următorului coleg.

Câștigă echipa care finalizează corect toate sarcinile.

„Bingo matematic”

Fiecare elev primește o fișă cu rezultate numerice.

Profesorul citește exerciții, iar elevii identifică rezultatele corespunzătoare.

3.3. Științe ale naturii

„Ghicește animalul”

Un elev descrie caracteristicile unui animal fără să-i spună numele.

Colegii trebuie să îl identifice.

„Lanțul ecosistemului”

Elevii primesc imagini cu plante, animale și factori de mediu.

Trebuie să construiască un lanț trofic și să explice relațiile dintre elemente.

4. Jocuri pentru clasele a III-a și a IV-a

Elevii pot participa la activități mai complexe, bazate pe rezolvarea de probleme și cooperare.

4.1. Limba și literatura română

„Procesul personajului”

Un personaj literar este „judecat”.

Elevii primesc roluri:

- judecător;
- avocat;
- martor;
- procuror.

Aceștia argumentează comportamentul personajului folosind exemple din text.

„Povestea continuă”

Profesorul începe o poveste.

Fiecare elev adaugă câte o propoziție.

Se dezvoltă:

- creativitatea;
- coerența discursului;

- exprimarea orală.

4.2. Matematică

„Escape Room matematic”

Elevii rezolvă probleme succesive pentru a descoperi coduri care îi conduc la următoarea provocare.

Competențe dezvoltate:

- gândire logică;
- colaborare;
- rezolvare de probleme.

„Detectivii fracțiilor”

Elevii primesc indicii și imagini.

Trebuie să identifice fracția reprezentată și să argumenteze răspunsul.

4.3. Istorie

„Călătorie în timp”

Elevii primesc roluri istorice și prezintă evenimente importante din perspectiva personajelor interpretate.

Exemplu:

- domnitor;
- soldat;
- negustor;
- cronicar.

4.4. Geografie

„Comoara de pe hartă”

Profesorul oferă coordonate și indicii.

Elevii localizează obiective geografice și descoperă „comoara”.

5. Jocuri interdisciplinare

„Misiunea Exploratorilor”

Poate fi utilizat la toate clasele primare.

Elevii primesc provocări din diferite domenii:

- matematică;
- limba română;
- științe;
- educație civică.

Fiecare sarcină rezolvată oferă o piesă de puzzle.

La final, echipele reconstruiesc imaginea completă.

„Vânătoarea de comori educațională”

Profesorul ascunde indicii în școală sau în curtea acesteia.

Fiecare indiciu presupune rezolvarea unei sarcini:

- calcul matematic;
- ghicitoare;
- exercițiu de vocabular;
- identificarea unei plante.

„Olimpiada claselor”

Activitate pe echipe care combină:

- probe sportive;
- probe de cultură generală;
- exerciții de logică;
- provocări artistice.

6. Adaptarea jocurilor la mediul digital

Multe jocuri tradiționale pot fi transformate în activități online folosind platforme educaționale.

Exemple:

- Kahoot! pentru concursuri de cunoștințe;
- Wordwall pentru jocuri de asociere;
- LearningApps pentru exerciții interactive;
- Quizizz pentru evaluare;
- Baamboozle pentru competiții pe echipe.

Aceste aplicații permit feedback imediat și sporesc implicarea elevilor.

Recomandări pentru cadrele didactice

Pentru ca jocul didactic să fie eficient, este necesar ca:

- obiectivele educaționale să fie clar stabilite;
- regulile să fie explicate simplu;
- jocul să fie adaptat vârstei elevilor;
- toți copiii să participe activ;
- accentul să fie pus pe învățare, nu doar pe competiție;
- activitatea să fie urmată de reflecție și feedback.

Jocul didactic reprezintă o strategie educațională eficientă și atractivă pentru elevii din învățământul primar. Prin intermediul acestuia, conținuturile curriculare sunt valorificate într-un mod accesibil și motivant, iar elevii își dezvoltă competențe cognitive, sociale și emoționale esențiale. Integrarea jocurilor în activitatea didactică nu constituie doar o metodă alternativă de predare, ci o necesitate pedagogică adaptată particularităților de vârstă ale copiilor și cerințelor educației moderne.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Editura Polirom.
2. Cucos, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
3. Păun, E. (2017). *Pedagogie. Fundamente teoretice și demersuri aplicative*. Iași: Polirom.
4. Piaget, J. (1972). *Psihologia copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press.
6. Oprea, C.L. (2009). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
7. Albulescu, I. (coord.) (2015). *Didactica disciplinelor din învățământul primar*. Cluj-Napoca: Eikon.
8. Ministerul Educației (2013). *Curriculum pentru învățământul primar*.
9. Bruner, J. (1996). *The Culture of Education*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
10. OECD (2023). *Future of Education and Skills 2030*.

„Azi dormim la grădiniță!” - O experiență memorabilă în cadrul activităților extracurriculare

German Norana-Monica

Activitățile extracurriculare reprezintă oportunități valoroase de învățare experiențială, contribuind la dezvoltarea armonioasă a preșcolarilor și la consolidarea relațiilor dintre copii, cadre didactice și familie. Activitatea „Azi dormim la grădiniță!” a fost concepută ca o experiență inedită pentru copiii unei grupe cu program normal, oferindu-le posibilitatea de a petrece împreună o zi specială, finalizată cu somnul de prânz în mediul educațional familiar.

Educația timpurie valorifică experiențele autentice și situațiile de învățare care răspund intereselor și nevoilor copiilor. Dincolo de activitățile didactice obișnuite, activitățile extracurriculare oferă contexte noi de explorare, contribuind la dezvoltarea competențelor sociale, emoționale și practice ale preșcolarilor.

În grădiniță, fiecare experiență trăită împreună devine o oportunitate de învățare. Copiii învață să colaboreze, să respecte reguli, să își gestioneze emoțiile și să se adapteze unor situații noi. În acest context, ideea unei zile speciale în care copiii să servească masa și să doarmă la grădiniță a pornit chiar din curiozitatea și entuziasmul lor.

În cadrul discuțiilor cotidiene, copiii au manifestat interes față de programul prelungit și au adresat întrebări despre somnul de prânz la grădiniță. Pornind de la această curiozitate, a fost organizată activitatea extracurriculară „Azi dormim la grădiniță!”, destinată copiilor din grupa mijlocie înscriși la program normal.

Pregătirea activității a presupus obținerea acordului conducerii unității și al părinților, precum și organizarea spațiului astfel încât să ofere siguranță și confort copiilor. Implicarea familiei a avut un rol important, părinții manifestând deschidere și susținere față de această inițiativă.

Atmosfera de sărbătoare s-a instalat încă de la începutul zilei. Copiii au discutat despre experiența care urma să aibă loc, și-au exprimat așteptările și au participat cu entuziasm la pregătirea spațiului.

Momentul cel mai așteptat a fost masa de prânz, servită într-un cadru relaxat și prietenos. Împărțirea mesei a favorizat comunicarea, cooperarea și consolidarea relațiilor dintre colegi.

După masa de prânz, sala de grupă s-a transformat într-un spațiu de odihnă. Saltelele au fost așezate cu grijă, iar copiii și-au pregătit locurile pentru somn. Pentru mulți dintre ei, experiența a reprezentat o provocare, deoarece era pentru prima dată când urmau să doarmă la grădiniță. Cu toate acestea, mediul familiar, prezența colegilor și sprijinul cadrului didactic au contribuit la crearea unei stări de siguranță și confort.

Momentul odihnei a fost precedat de activități liniștitoare și de lecturarea unei povești, facilitând tranziția către somn. Chiar și copiii care nu au adormit au respectat atmosfera de calm și relaxare.

Experiența a evidențiat numeroase beneficii educative și formative. Copiii au avut ocazia să își dezvolte autonomia personală, să își gestioneze emoțiile asociate unei situații noi și să își consolideze sentimentul de apartenență la grup. Totodată, activitatea a favorizat dezvoltarea încrederii în sine, adaptarea la contexte noi, consolidarea relațiilor dintre copii, respectarea regulilor și a rutinei comune, crearea unor amintiri pozitive asociate mediului educațional.

Reacțiile copiilor după trezire au confirmat succesul activității. Aceștia au povestit cu entuziasm despre experiența trăită și au exprimat dorința de a repeta astfel de momente.

Activitatea extracurriculară „Azi dormim la grădiniță!” a demonstrat că experiențele simple, construite pornind de la interesele reale ale copiilor, pot avea un impact semnificativ asupra dezvoltării lor. Prin caracterul său inedit, activitatea a oferit preșcolarilor oportunitatea de a explora un nou context de viață, într-un mediu sigur și familiar.

Astfel de experiențe contribuie la transformarea grădiniței într-un spațiu al bucuriei, al încrederii și al descoperirii, unde fiecare copil se simte valorizat și încurajat să învețe prin trăire directă. În educația timpurie, cele mai valoroase lecții sunt adesea cele care se transformă în amintiri frumoase, iar pentru copiii noștri, ziua în care au dormit la grădiniță va rămâne cu siguranță una dintre acestea.

Mă gândesc la un număr.....

Prof.înv.primar:Jorza Ioana-Ramona

Unitatea de învățământ:Liceul Tehnologic „Crișan”

Localitatea:Crișcior

Județul:Hunedoara

Tipul jocului:joc didactic

Vârsta: 6-10 ani

Vizează: atenția,concentrarea, analiza

Materiale:tabla,instrument de scris

Loc de desfășurare:interior

Durata.10-15 min.

Desfășurarea jocului:

Un copil își alege un număr în centrul 0-10,pe care îl scrie la tablă,iar după ce l-a scris îl acoperă cu o foaie.În timp ce copilul scrie număr ,colegii săi închid ochii pentru a nu observa numărul scris.

Când a terminat de scris îi anunță pe colegi să deschidă ochii și numește un copil care să ghicească numărul scris,iar dacă primul copil numit nu oferă răspunsul potrivit alege un alt coleg și alegerile continuă până numărul este ghicit.Cel care reușește să ghicească vine la tablă și scrie un alt număr.

Pentru a ghici numărul se folosesc următoarele expresii:„Este cumva un număr par sau impar? „Este cumva succesorul sau predecesorul lui.....?” „Este cumva diferența sau suma numerelor.....?”

Acest joc îi ajută pe copiii să se familiarizeze mai ușor cu terminologia matematică.

Proiect extrașcolar "Ziua Apei"

Prof. înv. Primar MANIU VALERIA ANGELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ GÂRBOVA, JUD. ALBA

1. Alegerea unui conținut potrivit pentru o activitate extrașcolară

Experiment pentru consolidarea cunoștințelor deprinse în cadrul Proiectului extrașcolar "Ziua Apei"

Competența generală: Explorarea caracteristicilor unor corpuri, fenomene și procese

Competențe specifice:

1. Investigarea mediului înconjurător folosind instrumente și procedee specifice
2. Aplicarea planului dat pentru efectuarea unei investigații a mediului înconjurător
3. Formularea de concluzii pe baza rezultatelor investigației

Conținutul activității: Vizionare Videoclip educațional " Circuitul apei în natură"

<https://youtu.be/mylCQjryPiU>

- Experiment "Cum se declanșează ploaia"

2. Propunerea unui punctaj pentru fiecare sarcină individuală

Sarcini pe echipe:

- identificarea etapelor unei unui experiment
- identificarea metodelor de lucru
- stabilirea resurselor necesare
- implicarea în alegerea modalităților de lucru (individual/în grup) fiecare informație furnizată aduce echipei un fulg de nea.

Sarcini individuale:

- parcurgerea etapelor de lucru
- realizarea de observații asupra aspectului cercetat

Fiecare informație furnizată aduce elevului un strop de ploaie. Punctele acumulate de fiecare elev se trec în contul echipei.

Elevul care a acumulat cele mai multe puncte pentru echipa sa va coordona desfășurarea experimentului.

3. Stabilirea unor beneficii pentru elevi, în funcție de scorul acumulat:

Echipa cu cel mai mare scor va alege experimental pe care îl vom face în viitor.

Elevul care a contribuit cu cele mai multe puncte, primește ecusonul "The best"

4. Stabilirea perioadei temporale pentru derularea jocului

Activitatea se va derula pe parcursul a două ore.

5. Notarea elementelor alese de elevi

Elementele alese de elevi vor fi notate de către cadrul didactic, pentru a avea o imagine de ansamblu asupra tendințelor și preferințelor grupului-clasă.

Cum se declanșează ploaia

Materiale

1. Un pahar transparent; 2. Apă; 3. Spumă de păr / ras; 4. Cerneală/colorant alimentar.

Etape

1. Se umple paharul cu apă, astfel încât să rămână în partea superioară 2-3 cm liberi.
2. „Se realizează nori” din spumă de păr / ras.
3. Se pun 2-3 picături de colorant alimentar / cerneală concentrată.
4. Se adăugă treptat picături de colorant diluat în conținutul norilor. Se observă că odată ce norul este saturat, începe să „plouă”.

Observații

1. Spuma de ras simulează norii formați din vapori de apă.
2. Apa limpede din pahar va simula rolul aerului din atmosferă.
3. Cerneala este utilizată ca revelator al moleculelor de apă care formează picături.
4. În funcție de felul în care picăturile sunt distribuite se formează diferite tipuri de ploi, iar prezența sau absența vântului contribuie la diferențierea lor suplimentară.

Maniu Valeria Angela

Mașina de spălat

Moldovan Ionela

Grupa: Mijlocie

Durata: 10-15 min

Competențe vizate: competențe socio-emoționale: exprimarea emoțiilor

Scop: Conștientizarea stărilor emoționale proprii.

Obiectivele operaționale:

- Să identifice emoțiile trăite;
- Să asocieze o etichetă verbală expresiei emoționale de pe carton;
- Să-și dezvolte abilitățile de cooperare în joc.

Material didactic: cartonașe care exprimă diverse stări emoționale.

Descrierea jocului:

În diferite locuri din grupă sunt așezate trei cartonașe pe care este reprezentată o față zâmbitoare, una tristă și una care plânge cu lacrimi. Copiii se vor încolona în dreptul cartonașului care exprimă cel mai bine starea lor emoțională din acel moment. Copiii care s-au așezat în dreptul feței zâmbitoare vor forma „mașina de spălat” și se vor așeza față în față câte doi. Ceilalți copii vor trece prin tunelul format și în trecere vor fi spălați de tristețe și supărare prin mângâieri și cuvinte de încurajare.

Observații: Acest joc se desfășoară în zilele în care copiii sunt posomorâți sau când sunt tensionați din diferite motive.

Exemple de activități didactice și studii de bună practică pentru dezvoltarea literației în învățământul primar

Prof. înv. primar, Negrilă Adriana-Elena

Colegiul Economic Călărași

Interesul pentru tema literației a rezultat din observațiile realizate în activitatea didactică desfășurată în învățământul primar, unde dezvoltarea competențelor de citire, comunicare, colaborare și gândire critică s-a dovedit a fi strâns legată de utilizarea unor contexte autentice de învățare și a proiectelor educaționale interdisciplinare.

În ultimele două decenii, conceptul de literație a cunoscut o extindere semnificativă. Dacă în trecut acesta desemna exclusiv abilitatea de a citi și de a scrie, în prezent literatura de specialitate îl definește ca pe un ansamblu complex de competențe cognitive, sociale și culturale prin care individul interacționează cu informația și construiește sensuri în contexte diverse (UNESCO, 2020; OECD, 2023).

Dezvoltarea competențelor de literație în învățământul primar presupune transpunerea principiilor teoretice în experiențe autentice de învățare, în care elevii utilizează lectura, scrierea, comunicarea și reflecția pentru a construi cunoaștere și pentru a rezolva situații relevante. În acest context, activitățile didactice nu urmăresc exclusiv atingerea unor obiective curriculare punctuale, ci formarea unor competențe transferabile, aplicabile în contexte școlare și extrașcolare.

Dezvoltarea competențelor de literație prin proiectul eTwinning „Journey into the World of Emotions (Tărâmul emoțiilor)”

1. Context educațional

Proiectul eTwinning „Journey into the World of Emotions (Tărâmul emoțiilor)” a fost implementat într-o clasă de învățământ primar, în cadrul unui parteneriat educațional internațional. Activitățile au urmărit integrarea educației socio-emoționale în demersul didactic și dezvoltarea competențelor de literație prin contexte autentice de comunicare, colaborare și reflecție.

Proiectul a valorificat caracterul interdisciplinar al curriculumului pentru învățământul primar, fiind integrat în activități de Limba și literatura română, Dezvoltare personală, Arte vizuale și abilități practice, Educație civică, precum și în activități transdisciplinare. Colaborarea cu elevi și profesori din alte țări a creat contexte reale de comunicare și schimb de experiență, sporind motivația pentru învățare și oferind elevilor oportunitatea de a utiliza competențele de literație în situații autentice.

2. Fundamentare teoretică

Literatura de specialitate evidențiază faptul că dezvoltarea competențelor de literație este favorizată de activități care implică dialog, colaborare, reflecție și exprimarea experiențelor personale. Perspectivile socioculturale asupra învățării (Vygotsky) și cercetările privind literația ca practică socială susțin ideea că sensul se construiește prin interacțiune și participare activă.

În cadrul proiectelor eTwinning, elevii citesc, scriu, comunică, negociază sensuri și creează produse colaborative, ceea ce transformă literația într-un instrument autentic al învățării și al relaționării. În plus, utilizarea platformelor digitale contribuie la dezvoltarea literației digitale și

informaționale, iar activitățile de reflecție asupra emoțiilor favorizează exprimarea clară și argumentată a propriilor idei.

3. Competențe de literație vizate

Activitățile proiectului au urmărit dezvoltarea integrată a mai multor dimensiuni ale literației:

- literația funcțională - înțelegerea și utilizarea informațiilor în contexte autentice;
- literația lingvistică - dezvoltarea exprimării orale și scrise;
- literația digitală - utilizarea platformelor și aplicațiilor educaționale;
- literația vizuală - interpretarea și realizarea de mesaje vizuale;
- literația socială și emoțională - exprimarea și înțelegerea emoțiilor prin limbaj;
- literația interculturală - comunicarea și colaborarea cu parteneri din alte contexte culturale.

4. Obiective pedagogice

Prin activitățile desfășurate s-a urmărit ca elevii:

- să identifice și să denumească emoțiile în situații diverse;
- să își exprime opiniile utilizând un vocabular adecvat;
- să citească și să interpreteze texte literare și nonliterare cu tematică emoțională;
- să redacteze texte personale și creative;
- să colaboreze în realizarea unor produse comune;
- să utilizeze responsabil instrumentele digitale pentru comunicare și creație;
- să manifeste empatie și respect în relațiile cu colegii și partenerii de proiect.

5. Resurse utilizate

Implementarea proiectului a presupus utilizarea unor resurse variate:

- platforma TwinSpace pentru colaborare internațională;
- Padlet pentru colectarea și organizarea ideilor;
- StoryJumper pentru realizarea poveștilor digitale;
- Canva pentru postere și materiale vizuale;
- texte literare adaptate vârstei; fișe de reflecție; jocuri didactice;
- materiale artistice și multimedia.

Diversitatea resurselor a permis abordarea multimodală a literației și implicarea activă a tuturor elevilor.

6. Desfășurarea activităților

Activitățile au fost organizate progresiv, fiecare etapă dezvoltând competențe specifice de literație.

Etapă I - Explorarea emoțiilor

Elevii au participat la conversații ghidate privind emoțiile de bază, au analizat imagini și au identificat expresii faciale și situații în care acestea pot apărea.

Au fost citite povești cu încărcătură emoțională, iar elevii au formulat predicții, au identificat emoțiile personajelor și au argumentat propriile interpretări.

În această etapă s-au dezvoltat comprehensiunea, vocabularul și capacitatea de argumentare.

Etapă a II-a - Exprimarea experiențelor personale

Pornind de la textele citite, elevii au redactat scurte texte narative și reflexive despre situații în care au trăit emoții similare. Activitatea a fost completată prin realizarea unui „Jurnal al emoțiilor”, în care elevii au consemnat periodic experiențe personale și modalități de gestionare a acestora. Scrierea reflexivă a favorizat dezvoltarea exprimării scrise, a metacogniției și a capacității de autoanaliză.

Etapă a III-a - Colaborarea internațională

Elevii au prezentat colegilor din țările partenere produse realizate în cadrul proiectului, au analizat materialele primite și au participat la activități colaborative. Aceste contexte autentice de comunicare au stimulat exprimarea clară a ideilor, respectul față de diversitatea culturală și motivația pentru realizarea unor produse de calitate.

Etapă a IV-a - Crearea produselor finale

În echipe, elevii au realizat: povești digitale; postere tematice; prezentări multimedia; colaje și desene; mesaje de încurajare și empatie.

Procesul de realizare a produselor a presupus selectarea informațiilor, negocierea ideilor, redactarea textelor și utilizarea aplicațiilor digitale.

7. Adaptarea activităților pentru elevii cu cerințe educaționale speciale

În proiect au fost utilizate principii ale educației incluzive, prin adaptarea activităților la ritmul și particularitățile fiecărui elev.

Au fost aplicate măsuri precum: utilizarea suporturilor vizuale; organizatori grafici; lucru în perechi și în grupuri eterogene; fragmentarea sarcinilor complexe în etape accesibile;

oferirea de modele și exemple; feedback individualizat și încurajare constantă.

Aceste adaptări au facilitat participarea activă și au creat contexte de succes pentru elevii cu nevoi educaționale diverse.

8. Modalități de evaluare

Evaluarea a avut un caracter preponderent formativ și a utilizat: observația sistematică;

analiza produselor realizate; portofoliul elevului; jurnalul reflexiv; autoevaluarea și evaluarea între colegi; discuții de reflecție la finalul activităților.

Aceste metode au permis monitorizarea progresului și ajustarea permanentă a demersului didactic.

9. Analiza impactului pedagogic

Observațiile realizate pe parcursul implementării proiectului au evidențiat o implicare crescută a elevilor în activitățile de lectură, comunicare și colaborare.

Activitățile au creat contexte autentice pentru utilizarea limbajului oral și scris, au încurajat exprimarea argumentată a opiniilor și au favorizat dezvoltarea vocabularului emoțional.

Utilizarea platformelor digitale și colaborarea cu parteneri internaționali au stimulat motivația pentru învățare și au oferit elevilor oportunitatea de a utiliza competențele de literație în situații reale de comunicare.

De asemenea, caracterul interdisciplinar al proiectului a demonstrat că literația poate fi dezvoltată eficient prin integrarea conținuturilor din diferite arii curriculare și prin valorificarea experiențelor personale ale elevilor.

10. Reflecție pedagogică

Experiența implementării proiectului confirmă faptul că dezvoltarea literației este favorizată atunci când elevii participă la activități relevante, colaborative și centrate pe construirea sensului.

Proiectul eTwinning a oferit un cadru educațional în care lectura, scrierea, comunicarea, exprimarea emoțiilor și utilizarea tehnologiei nu au reprezentat activități separate, ci componente ale unui demers integrat de învățare.

Din perspectivă de cadru didactic, proiectul a evidențiat importanța proiectării unor experiențe autentice, care să stimuleze curiozitatea, reflecția și colaborarea, contribuind la dezvoltarea unor competențe transferabile și durabile.

11. Concluzii

Proiectul „Journey into the World of Emotions (Tărâmul emoțiilor)” ilustrează modul în care parteneriatele educaționale internaționale pot deveni contexte autentice pentru dezvoltarea literației în învățământul primar. Prin integrarea lecturii, scrierii, comunicării orale, reflecției, colaborării și utilizării tehnologiilor digitale, elevii au avut oportunitatea de a-și dezvolta competențe esențiale pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Studiul de caz susține ideea că literația se dezvoltă cel mai eficient atunci când este abordată interdisciplinar, în situații reale de învățare și într-un climat educațional bazat pe cooperare, empatie și participare activă.

„PRIETENA NOASTRĂ, NATURA”

Szabó Enikő

ACTIVITATE OPȚIONAL

prof. învă. preșc. Szabó Enikő, Grădinița PP nr. 6, Târgu- Mureș

ARGUMENT

Interesul și dragostea pentru natură sunt la majoritatea copiilor, instinctive. În educația realizată în grădiniță trebuie să pornim de la interesul firesc al copiilor pentru plante și animale, pentru ceea ce reprezintă natura pentru ei. Pentru a se implica în acțiuni eficiente de formare în sens ecologic nu se poate ajunge decât prin sensibilizarea și antrenarea componentelor afective și volitive ale copiilor.

Activitățile de educație ecologică trebuie să fie cât mai atractive și relaxante pentru a-i ajuta pe copii să descopere natura, să-i înțeleagă mecanismele și să identifice căi de armonizare cu legile care o gvernează.

SCOPUL OPȚIONALULUI:

- cultivarea interesului pentru promovarea stării de sănătatea mediului în vederea conserării acestuia
- educarea copiilor în spiritul ocrotirii și protejării mediului înconjurător prin participare activă
- cunoașterea posibilităților de ocrotire a naturii, a mediului
- dezvoltarea capacității de investigare în vederea formării conștiinței ecologice
- sensibilizarea copiilor pentru a deveni participanți activi la protejarea- ocrotirea mediului

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- stimularea copiilor pentru însușirea unor termeni ecologice și educarea lor în spiritul unui comportament ecologic pozitiv
- sprijinirea copiilor în desfășurarea activităților cu caracter experimental și demonstrativ prin care să contribuie la păstrarea sănătății mediului
- să precizeze importanța plantelor și animalelor în viața omului, modul de îngrijire și să motivează necesitatea ocrotirii acestora
- dezvoltarea interesului și curiozității față de mediul înconjurător
- observarea, sesizarea zonelor poluate și manifestarea disponibilității de a participa la acțiuni de îngrijire și protecție a mediului aplicând cunoștințele dobândite
- să descrie fenomene și fapte și să înțeleagă efecte secundare ale activității omului asupra plantelor și animalelor
- formarea capacității de a simți și a înțelege factorii poluanți și efecte lor în natură
- cultivarea dragostei și a interesului pentru lumea înconjurătoare
- motivarea copiilor colecteze în mod corect materiale re folosibile
- crearea unui mediu sigur și sănătos

MIJLOACE ȘI PROCEDEE: observația, explicația și conversația, demonstrația, analiza de caz, exercițiul

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: imagini, mediul natural, materiale refolosibile, CD, DVD, laptop, acuarelă, hârtie colorată, etc.

FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual, pe grupuri

DURATA OPȚIONALULUI: 1 an școlar

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII OPȚIONALE

TEMA ACTIVITĂȚII - MIJLOACE DE REALIZARE

- Vreau sa fiu ecologist - lectură după imagini
- Sănătatea noastră - observația în natură
- De ce e tristă natura? - convorbire
- Amprentele frunzelor - activitate artico-plastică
- Potecuța dintre flori - povestea educatoarei
- Omul, prietenul naturii - lectură după imagini
- Tablou de toamna - activitate practică
- Farmacia naturii - vizita la plafar
- Prietenii pădurii - lectură după imagini
- Unde aruncăm gunoaiele? - observație
- Carnavalul ecologistilor - program artistic
- Ce se întâmplă iarnă sub apă? - povestea educatoarei
- Din sfaturile lui Ecologel - fișa de lucru
- Evaluare
- „Bradul” de H.C. Andersen - povestea educatoarei
- Ce este și cum a apărut pădurea? - lectură după imagini
- Ce avem voie să facem în pădure și ce nu - convorbire
- Jucării din darurile pădurii - confecționare de jucăii
- Pădurea - casă pentru animale - vizionare de materiale ppt
- În pădure-lucrare colectivă - activ. practică
- De ce în pădure aerul e mai curat? - convorbire
- Culori din pădure-florile primăverii - observație în natură
- Mistere din pădure-curiozități - vizionare de materiale ppt
- Să avem o curte frumoasă! - lucrări în curtea grădiniței
- Mijloacele de transport și poluarea - vizionare de materiale tematice, observare
- „Supărarea peștișorului” - povestire creată de copii

- „Pe firul apei” - după un șir de imagini
- Pădurea -gazda păsărilor și găzelor - excursie
- Micii pictori-realizarea unor lucrări despre pădure - fișa de lucru
- Evaluare

BIBLIOGRAFIE:

*****Curriculum pentru învățământul preșcolar (3-6/7), Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, 2008, București,

Germăna, A.N.,Eath Voice Romania - 3R - Material didactic alternativ. Destinat activităților de educație ecologică, Ed. Nelmaco, București, 2004

Picnic literar

Valentina-Irina Covercă

Tipul activității: activitate educativă, recreativă și de dezvoltare personală, desfășurată în aer liber.

Grup țintă: elevii clasei a III-a A

Durata activității: 2 ore

Locul desfășurării: curtea Bisericii Foișor

Scopul activității: cultivarea interesului pentru lectură și dezvoltarea plăcerii de a citi prin asocierea cărților cu experiențe pozitive, relaxante și interactive, în aer liber.

Obiectivele activității:

La finalul activității, elevii vor fi capabili:

- să prezinte pe scurt o carte preferată;
- să citească expresiv fragmente din lecturile alese;
- să asculte activ și respectuos prezentările colegilor;
- să formuleze opinii și recomandări despre cărțile citite;
- să participe la activități de socializare și colaborare;
- să manifeste grijă față de mediul înconjurător și față de bunurile personale.

Materiale necesare: cărți preferate aduse de elevi, păături, gustări sănătoase și apă, semne de carte, fișe de lectură, creioane colorate și carioci, saci pentru colectarea deșeurilor; aparat foto sau telefon

Desfășurarea activității

Organizarea și pregătirea spațiului

Înainte de începerea activității, am discutat cu preotul paroh al bisericii, am cerut permisiunea de a ne desfășura o activitate în curtea bisericii, am amenajat spațiul destinat picnicului literar într-o zonă verde, sigură și confortabilă. Elevii au fost invitați să își întindă păturile și să își așeze cărțile și gustările. Se creează o atmosferă relaxantă, prietenoasă și atractivă, care să stimuleze interesul pentru lectură.

Copiii sunt încurajați să respecte regulile activității: ascultarea colegilor, păstrarea curăteniei, utilizarea unui ton adecvat și protejarea cărților și a mediului înconjurător.

Moment introductiv - „Cartea mea preferată”

Activitatea debutează printr-un cerc al prieteniei, în care fiecare elev spune titlul cărții pe care a adus-o. Fiecare participant explică în câteva propoziții de ce a ales acea carte și ce personaj îi este cel mai drag.

Solicit elevii să răspundă la câteva întrebări:

Ce te-a impresionat la această carte?

Ce ai învățat din poveste?

Cui vrei să recomanzi această lectură?

Care este personajul tău preferat și de ce?

Această activitate contribuie la dezvoltarea exprimării orale și a încrederii în sine.

Lectură în aer liber

După prezentarea cărților, elevii se așază confortabil pe păături și petrec aproximativ 20-30 de minute citind individual. Liniștea și contactul cu natura creează un cadru favorabil concentrării și relaxării. În această etapă, copiii au posibilitatea:

- să citească în ritmul propriu;
- să răsfoiască alte cărți aduse și prezentate de colegi;
- să descopere noi titluri și autori;
- să își dezvolte autonomia în lectură.

Învățătorul circulă printre elevi, oferind sprijin și încurajări.

Citirea fragmentelor preferate

Fiecare elev selectează un fragment scurt din cartea sa și îl citește colegilor.

Se urmărește: citirea expresivă, respectarea semnelor de punctuație, transmiterea emoțiilor textului, dezvoltarea capacității de comunicare.

După fiecare lectură, colegii pot adresa întrebări sau pot face aprecieri pozitive.

Exemple:

„Mi-a plăcut modul în care ai citit.”

„Fragmentul m-a făcut curios să citesc și eu această carte.”

„Personajul pare foarte interesant.”

Această etapă dezvoltă atât competențele de lectură, cât și pe cele sociale.

Pauza de picnic

Elevii se bucură de gustările aduse de acasă, respectând regulile de igienă și comportament civilizat. În timpul pauzei, copiii sunt încurajați să discute liber despre: cărțile preferate, personajele îndrăgite, experiențele lor de lectură, poveștile pe care și-ar dori să le citească în viitor.

Momentul favorizează socializarea și consolidarea relațiilor dintre colegi.

Atelier creativ - „Semnul meu de carte”

După picnic, fiecare elev realizează un semn de carte personalizat inspirat din lectura sa.

Copiii pot: desena personajul preferat, scrie un citat scurt, realiza decorațiuni creative folosind simboluri reprezentative pentru poveste.

La final, fiecare participant își prezintă creația în fața grupului.

Încheierea activității - „Copacul recomandărilor”

Fiecare elev completează o frunză din hârtie pe care scrie: titlul cărții recomandate, numele autorului și un motiv pentru care merită citită.

Frunzele sunt afișate pe un panou intitulat „Copacul recomandărilor de lectură”.

Activitatea se încheie printr-o discuție de reflecție în care elevii împărtășesc: ce le-a plăcut cel mai mult, ce au descoperit nou, ce cărți și-ar dori să citească în continuare.

Rezultate așteptate

Prin participarea la această activitate, elevii: își dezvoltă dragostea pentru lectură, își îmbunătățesc fluența și expresivitatea citirii, își dezvoltă vocabularul și capacitatea de comunicare, își formează deprinderi de socializare și colaborare, asociază lectura cu experiențe plăcute și relaxante, își dezvoltă creativitatea și imaginația, învață să petreacă timp de calitate în natură.

„Picnic literar” reprezintă o activitate educativă complexă, care transformă lectura într-o experiență atractivă și memorabilă. Îmbinând lectura, jocul, creativitatea și socializarea într-un cadru natural, elevii descoperă cărțile într-un mod diferit, plăcut și motivant, dezvoltându-și competențele de comunicare, imaginația și interesul pentru lectură pe termen lung.

Nicolae Miclescu Spătaru, personalitate culturală marcantă a Vasluiului

Verman Cristina

Cărturar, traducător, geograf și diplomat, dar și un mare iubitor de călătorii, Nicolae Miclescu Spătaru a fost una dintre marile personalități culturale ale României, dar și ale Europei acelor timpuri. De la Răsărit, Europa a cunoscut o mappa mundi a minții. Din Vaslui în Cetatea Roșie. Spătarul Miclescu a fost „moștenitorul” lui Erasmus de la Rotterdam. Marile capitale ale Umanismului i-au stat la picioare. Nicolae Miclescu a fost omul din spatele tronului, cel pentru care drumul spre Orientul Îndepărtat nu a fost decât un fir de mătase și cel care a lăsat busola arătând spre cultură.

Nicolae Miclescu „Spătaru” sau „Cârnul” - cum i se mai spunea - este, în istoria secolului al XVII-lea, românul care a călătorit cel mai mult în Lumea Veche, din Europa Occidentală și până în Siberia, China, Mongolia. Viața sa ar putea constitui subiectul unui roman de aventuri. Cu siguranță, este singurul român care a avut posibilitatea de a-i cunoaște pe Ludovic al XIV-lea („Regele Soare”), Petru I și pe Împăratul Chinei, Kangxi. Este primul român din istoria cunoscută care, ajungând în China ca sol al Rusiei, a fost primit de către împăratul celui mai mare popor al lumii.

Născut într-o familie boierească de pe meleagurile Vasluiului în timpul domniei lui Vasile Lupu Nicolae Miclescu cunoscut pentru dragostea sa față de cultură, când încă era doar un băiețel la vârsta de șapte ani, a fost trimis la școală. Și nu oriunde, ci la Școala Domnească de la Trei Ierarhi din Iași, înființată de către conducătorul Moldovei. Cu toate că aparținea de mănăstire, instituția laică de învățământ i-a luat locul celei monahale. Aici puteau studia însă numai cei care aveau bani. Școala Domnească dorea să formeze din învățăcei viitorii oameni care aveau să slujească țara și să reprezinte statul. Această formă nouă de învățământ făcea parte din curentul umanist abia ajuns în Europa estică, și care a fost adoptat și în Moldova. Vasile Lupu dorea ce e mai bun: a adus doctori în filosofie care predau la Kiev, inclusiv pe fostul rector al „Academiei Movilene”, Sofronie Poceacki. Despre modernizarea învățământului românesc menționează și Marco Bandini, pribeag prin Țările Române: „Școlile românilor, rutenilor, grecilor, și armenilor, socotite la un loc, sunt 20 în acest oraș, însă dacă aduni împreună numărul învățăceilor, abia dacă sunt cu toții 200. Principele Vasile s-a străduit mult și a făcut foarte mare cheltuială ca să aducă studiile latine în Moldova, însă toate încercările au fost zadarnice. În sfârșit, în anul 1647, a desemnat și a dăruit Societății lui Iisus un loc foarte bun și foarte potrivit ca locaș al studiilor (pro literarum emporio) și a făgăduit că va clădi școli și case pentru acești părinți.” Între învățătura latină, europeană și cea bizantină, a textelor ortodoxe, Miclescu n-a ales. A luat totul de la carte. Latină, slavonă, greacă. retorică, muzică, geometrie, astrologie. Nu i-a scăpat nimic din vedere.

Dorința de cunoaștere i-a atras atenția domnului Lupu. Așa că Nicolae din Vaslui a beneficiat de o bursă domnească: avea să își continue studiile la „Marea Școală a Patriarhiei”, din Istanbul. Acolo a plecat cu Ștefăniță, fiul cel mic al voievodului. Nicolae a luat așadar drumul Istanbulului. De mic plecat de acasă, el a ajuns să se identifice cu plăcerea de a fi călător. A pornit pe Siret, în jos, urmând calea comercială medievală. Cu cât se îndepărta mai mult de capitala Moldovei, cu atât observa că totul în jurul lui se schimbă: oamenii, casele, portul, relieful. Entuziasmul de a descoperi locurile despre care a citit era de neprețuit. Și l-a păstrat toată viața. Odată ajuns în Galați, avea de ales între două drumuri - pe apă sau pe uscat. L-a ales pe cel din urmă: Galați, Urziceni, București, Giurgiu, Russe, Pasul Șipca, Edime și, în final, vestitul Constantinopol, cel mai mare centru universitar din sud-estul Europei. Opt ani a stat pe pământurile fierbinți ale

otomanilor. Filosofia antică devenea un arabesc pe care îl folosea ca semn de carte. Eternitatea era privită altfel din laboratoarele de astronomie otomane, iar infinitul părea destul de limitat, după o privire scurtă pe harta lui Piri Reis. Milescu și-a perfecționat cunoștințele și a asimilat altele noi. „Marea Școală a Patriarhiei” avea o tradiție: se organizau, ad-hoc deseori, un fel de dezbateri între profesori și studenți. Participând sau ascultând, ele erau un câștig. Boierul moldovean a lăsat însă caravanele să traverseze agale plaiul Eskișer și, după ce a absolvit, s-a întors la Iași.

În Moldova, lucrurile se schimbaseră. Fostul său protector, Vasile Lupu, nu mai ocupa tronul Moldovei. Revenit pe meleagurile Moldovei, este interesat de studiul documentelor vechi și în primele sale scrieri face referire la icoana miraculoasă de la Mănăstirea Neamț. “În Moldova este bine văzut, se bucură de multă cinste, i se dau dregătorii destul de importante pe lângă vremelnicii domni ai epocii, dar neastâmpărul din firea lui este mai puternic. Călătorește prin țări străine, ajunge la Berlinul de pe vremuri. Înăscutul spirit de aventură îi va fi îndreptat un moment cu gândul spre tronul țării”, potrivit istoricului Literar Dumitru Murărașu, care i-a dedicat acestuia un capitol întreg în lucrarea sa “Istoria Literaturii Române”. Din acest motiv, domnitorul Ștefăniță Vodă, care l-a bănuț de trădare, l-a pedepsit într-un mod ciudat pentru a-i potoli ambițiile de a accede la domnie. Domnitorul i-a crestat nasul, în perioada diplomației fiind cunoscut și cu denumirea de “Cancelarul Milescu Nas Câr”. Obligat să-și reia viața de rătăcitor, Nicolae Milescu pleacă la Constantinopol, unde se împrietenește cu patriarhul Dosoftei al Ierusalimului, care-l ajută să ajungă în serviciul țarului, la Moscova. Nicolae Milescu a fost primit la Moscova și apoi angajat în Cancelaria Țarului ca traducător și translator de limbă greacă, latină și română. După numai câteva luni, a ajuns să fie plătit regește pentru serviciile sale. „Un dreptcredincios al bisericii orientale, supus poruncilor celor mari și foarte discret, care a străbătut multe țări și împărății pentru a se instrui și este ca un chronograf în care sunt adunate toate lucrurile din lume”, scria despre el un erudit monah.

La vârsta de 39 de ani, la 1675, Nicolae Milescu era deja ambasador în China, dar el nu și-a uitat deloc rădăcinile și neamul, aducând servicii culturale țării românești. “Lucrările lui Milescu sunt în cea mai mare parte o urmare a ocupațiilor și misiunilor pe care le-a avut. Era înzestrat cu toate însușirile necesare ca să scrie despre trecutul țărilor noastre, dar viața neastâmpărată nu i-a îngăduit asta. Ce ar fi putut el să însemne pentru cultura noastră ne-a arătat faptul că, din grecește, prin 1661-1664, a tradus Biblia și a înlesnit astfel apariția lucrării care a rămas în literatură”, mai spune Dumitru Murărașu. Poate cea mai importantă lucrare a lui este despre misiunea pe care a avut-o în China din partea țarului Rusiei. Practic, este singurul român care avea să cunoască acea zonă a lumii.

În timp, țarul i-a descoperit talentul diplomatic și i-a oferit o misiune unică, trimițându-l în cea mai mare împărăție din Orient, China. Nicolae Milescu, împreună cu alți diplomați ruși, trebuia să ajungă la împăratul Chinei, Kangxi, pentru a relua legăturile și pentru a stabili frontierele. În 1675, cu o mare delegație bine protejată de oameni înarmați, Nicolae Milescu a plecat către China. Pentru român a fost o călătorie fascinantă, fiind primul moldovean care străbătea Siberia, Mongolia și China. Odată ajunși pe teritoriul lor, chinezii, suspicioși, i-au lăsat să aștepte pe ruși și pe Nicolae Milescu, aproape o lună într-un oraș de graniță, prilej pentru Nicolae Milescu de a încerca să deprindă limba și să observe tradițiile.

În cele din urmă, un reprezentant al împăratului a venit și i-a cerut lui Nicolae Milescu să-i citească public scrisoarea din partea țarului. Aici, a intervenit măiestria diplomatică a românului. Acesta a refuzat spunând că este doar pentru urechile împăratului. Apoi, a alungat temerile chinezilor oferindu-le ouă încondeiate, ca în Moldova, mai ales că era Paștele ortodox. Împăratul a

fost impresionat de acest dar și i-a chemat să-i primească personal. Fascinat de fastul curții chineze, Nicolae Milescu a lăsat toate impresiile de călătorie în China într-un jurnal unic în cultura și literatura românească. Moldoveanul dovedea talent literar, spirit de observație și o cultură rafinată. Nicolae Milescu a fost și singurul român care a avut ocazia să discute direct cu împăratul la ceai, despre matematică, în special trigonometrie. Avea pe atunci 40 de ani.

Acesta a lăsat o lucrare despre călătoria din Siberia până la frontiera Chinei, misiune cu peripeții, înapoierea spre casă și despre fluviul Amur. Este un jurnal care nu are valoare literară, dar precisă și folositoare din punct de vedere geografic și economic, în care vorbește despre sate, insule, păduri, fluvii, ghețari cât munții. "Fără îndoială, partea cea mai atrăgătoare a întregii lucrări este cea în care ni se arată drumul spre capitala Chinei, întâlnirea cu autoritățile chineze, tot protocolul întrevederii cu împăratul Chinei. Lucrurile atât de deosebite de cele din Europa, grădinile palatului, luxul copleșitor, scările și podețele de marmură fac o impresie deosebită și îndeamnă mintea spre colindare pe tărâmul fantasticului", vorbește istoricul literar Dumitru Murărașu despre lucrare. Opera lui Nicolae Milescu Spătaru a căpătat o largă răspândire în manuscrise în timpul secolelor XVII-XIX în Rusia, Țările Românești, Orientul Apropiat și chiar în Europa Occidentală. De la sfârșitul secolului al XX-lea lucrările sale au început să fie valorificate și tipărite la început în Rusia, apoi și în alte țări, cum ar fi cele dedicate Siberiei și Chinei.

Între lucrările sale de o deosebită valoare culturală și istorică amintim câteva: "Jurnal de călătorie în China", "Descrierea Chinei", "Dicționar slavo-grec-latin", "Genealogia marilor împărați și prinți ruși", "Cronica pe scurt a românilor", "Cartea tătarilor" și "Vasiliologhion, adică cronologia tuturor împăraților lumii".

Însă acest important carturar al acelor vremuri a făcut și importante traduceri. În anul 1661, face prima traducere a unui text patristic din greacă în română. Mai apoi, după umilința din Moldova și în timp ce era ambasador la Istanbul, Nicolae Milescu traduce în română Vechiul Testament, o lucrare care, spun unii specialiști, ar fi fost sursă de inspirație pentru celebra Biblie de la București, în limba română. Mai apoi, tot la Istanbul, traduce în română și Istoriiile lui Herodot. În pribegia prin Europa, a scris și alte lucrări filosofice și teologice, precum o paralelă între diferitele culte creștine. Mai apoi, a scris opera sa de căpătâi, jurnalul și însemnările sale din China, plus o hartă detaliată, lucrări râvnite în toată Europa vremurilor sale. Este considerat cel mai aventurier, dar și cel mai inteligent român al acelor timpuri.

Nicolae Milescu Spătaru s-a făcut remarcat în perioada în care societatea românească era puternic influențată oriental, în care reminescentele bizantine se impregnaseră într-o identitate ce abia începea să fie formată, umanismul își făcea loc încet, dar sigur. „Republica literelor” cucerea și Țările Române. Începutul a fost timid: s-au tipărit slovele bisericesti la inițiativa domnului Radu cel Mare și cu iscusința lui Macarie, literatura vedea zorii zilei printre *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie*, se ctitoreau biserici, iar la poalele munților, în Scheii Brașovului, apărea prima școală. Din secolul al XVII-lea, umanismul parcă se mutase pe meleagurile pitorești, făcând loc în Europa barocului și clasicismului. Cărturarii și domnii Moldovei și Țării Românești au pus cărămidă lângă cărămidă la fundația culturii române, ca totul să triumfe, în final, cu epoca brâncovenească. Pentru a avea o contribuție semnificativă, în primul rând se cerea respectarea primei reguli a umanismului: omul universal. Pentru Țările Române mulți au fost, dar pentru Europa... puțini au rămas. Din acea perioadă istorică a curentului umanist, remarcată prin apariția preocupărilor pentru școală și învățătură, s-a făcut cunoscut Nicolae Milescu Spătaru, minte scilpitoare și vârful al culturii și diplomației acelor vremuri care a avut prin activitatea sa cărturărească un mare aport la dezvoltarea gândirii social-politice, filozofice, geografice, a științelor naturale. O parte din scrierile sale au văzut lumina tiparului, însă multe continuă să zacă în manuscris în multe biblioteci și arhive europene.

Deși puțin cunoscută astăzi, influența lui Nicolae Mănescu în domeniul culturii și al cercetării geografice și diplomatice a fost uluitoare. Totuși, în semn de recunoaștere a importanței sale în cultura românească, Banca Națională a României a pus în circulație, în scop numismatic, în anul 2011, o monedă din argint dedicată aniversării a 375 de ani de la nașterea acestui mare carturar român. Tot în semn de recunoaștere, Biblioteca Județeană "Nicolae Mănescu Spătarul" din Vaslui poartă numele acestei personalități de prim rang din cultura românească.

Bibliografie:

Djuvara, Neagu, *O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri*, București, Editura Humanitas, 2002;

Vergatti, Radu Ștefan, *Nicolae Spătarul Mănescu (viața, călătoriile, opera)*, București, Editura Paideia, 1998;

www.historia.ro

www.wikipedia.ro

www.adevarul.ro